

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 18 juli 2022
(OR. en)

11406/22

COPS 362
CFSP/PESC 993
CYBER 270
RELEX 1025
HYBRID 79
CONUN 167
COHOM 81
DISINFO 64
CSDP/PSDC 480

RESULTAAT BESPREKINGEN

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: de delegaties

nr. vorig doc.: 11259/22

Betreft: Conclusies van de Raad over de digitale diplomatie van de EU

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over de digitale diplomatie van de EU, die de Raad in zijn zitting van 18 juli 2022 heeft goedgekeurd.

Digitale diplomatie van de EU:

conclusies van de Raad Buitenlandse Zaken, 18 juli 2022

1. De digitale technologieën hebben voor de EU-burgers en voor mensen wereldwijd nieuwe kansen, maar ook risico's gecreëerd. Als belangrijke concurrentieparameters kunnen zij ook een verschuiving in de geopolitieke machtsverhouding teweegbrengen.
2. Naar aanleiding van de conclusies van de Raad van november 2020 en de eerste inhoudelijke bespreking van de geopolitieke aspecten van opkomende technologieën in de Raad Buitenlandse Zaken van juli 2021 verzoekt de Raad de hoge vertegenwoordiger en de Commissie om, in nauwe samenwerking met de lidstaten, de digitale diplomatie integraal op te nemen in, en centraal te stellen bij, het externe optreden van de EU, onder meer door de bestaande multilaterale en regionale processen en de processen met meerdere belanghebbenden te versterken en de vooruitgang die wordt geboekt, te laten aansluiten bij de groene diplomatie en de cyberdiplomatie van de EU. Door deze aanpak zal de Unie haar rol in de wereldwijde groene transitie en digitale transitie ten volle kunnen vervullen.
3. De Raad benadrukt dat het externe beleid van de EU inzake digitale en cyberdreigingen en de bestrijding van hybride dreigingen, met inbegrip van buitenlandse informatiemaniplatie en inmenging, volledig coherent en onderling versterkend moet zijn. Voor de consolidatie van de vooruitgang die de Unie tot dusver heeft geboekt in haar ambitieuze streven naar een grotere technologische en digitale soevereiniteit, in overeenstemming met de Verklaring van Versailles en de desbetreffende conclusies van de Europese Raad en de Raad, moeten, met gebruikmaking van alle relevante EU-instrumenten, verdere cruciale stappen in de richting van een meer zichtbare, invloedrijke en gecoördineerde digitale diplomatie worden gezet.

4. De digitale diplomatie van de EU zal in nauwe samenwerking met gelijkgestemde partners worden uitgevoerd, en zal worden gebaseerd op de universele mensenrechten, de fundamentele vrijheden, de rechtsstaat en de democratische beginselen.
5. Onze digitale economieën en samenlevingen kunnen alleen gedijen als we erop kunnen vertrouwen dat de informatie- en communicatietechnologieën veilig zijn en de beveiliging en integriteit van onze gegevens zijn gewaarborgd. De Raad is vastbesloten zijn internationale betrokkenheid op cybergebied verder te versterken, met name in de Verenigde Naties, de OVSE en andere relevante multilaterale en regionale fora, alsook door gebruik te maken van het instrumentarium voor cyberdiplomatie.
6. De Raad benadrukt dat de digitale diplomatie van de EU tot doel heeft:
 - de wereldwijde rol van de EU in digitale aangelegenheden te versterken, op basis van gemeenschappelijke geopolitieke prioriteiten en met bijzondere aandacht voor landen van strategisch belang of zeer kwetsbare landen;
 - actief te ijveren voor de universele mensenrechten en de fundamentele vrijheden, de rechtsstaat en de democratische beginselen in de digitale ruimte, en een mensgerichte en op de mensenrechten gebaseerde benadering van digitale technologieën te bevorderen in relevante multilaterale fora en andere platforms;
 - een open, vrij, wereldwijd, stabiel en veilig internet te bevorderen op basis van het multistakeholdermodel voor internetgovernance;
 - invloed uit te oefenen op het ontwerpen van ethische, veilige en inclusieve internationale technologische normen die gebaseerd zijn op mensenrechten en fundamentele vrijheden, onder meer door versterkte, tussen de hoge vertegenwoordiger, de Commissie en de lidstaten gecoördineerde contacten, met name met het oog op onderhandelingen op wereldwijd niveau in organen zoals de Internationale Telecommunicatie-unie (ITU), de Internationale Organisatie voor normalisatie (ISO), de Internationale Elektrotechnische Commissie (IEC) en het Institute of Electrical and Electronics Engineers (Instituut van Elektrotechnische Ingenieurs – IEEE);

- bij te dragen aan de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN (SDG's) en de ontwikkeling van het mondiaal digitaal pact van de VN;
- in overeenstemming met de Global Gateway-strategie veerkrachtige en betrouwbare digitale infrastructuren, betere democratische digitale samenlevingen buiten de EU, digitale openbare infrastructuur en digitale collectieve goederen, evenals digitale commons te bevorderen en te ondersteunen;
- proactief te pleiten voor innovatievriendelijke en op mensenrechten gebaseerde technologiegovernance en de mensgerichte en op mensenrechten gebaseerde EU-aanpak van de digitale transitie te bevorderen;
- het interne digitale beleid en de interne digitale regelgeving van de EU actief te bevorderen, met inachtneming van de visie in het "Digitaal kompas 2030: de Europese aanpak voor het digitale decennium", zodra deze is aangenomen, en de ontwikkeling van digitaal beleid wereldwijd te monitoren en tegelijk bijdragen te leveren aan de interne beleidsvorming van de EU;
- bij te dragen tot een samenhangende en onderling versterkende uitvoering van de relevante onderdelen van het veiligheids- en defensiebeleid van de EU, ook op het gebied van cyberstrategie en hybride campagnes, zoals met name uiteengezet in het strategisch kompas, de EU-strategie inzake cyberbeveiliging, de onlangs aangenomen conclusies van de Raad over de cyberstrategie¹ en over hybride campagnes² en de defensie- en ruimtevaartpakketten in overeenstemming met de desbetreffende conclusies van de Raad;
- bij te dragen tot de bescherming van de veiligheid van de EU, ook in de context van de bestrijding van hybride dreigingen, cyberaanvallen en buitenlandse informatie-manipulatie en inmenging, met inbegrip van door de overheid gesteunde inmenging, en van geweld en haatzaaiende uitlatingen, onder meer door steun te verlenen aan de oproepen van Parijs en Christchurch;

¹ [Conclusies van de Raad over de invoering van een cyberstrategie van de Europese Unie](#), 23 mei 2022.

² [Conclusies van de Raad over een kader voor een gecoördineerde EU-respons op hybride campagnes](#), 21 juni 2022.

- in voorkomend geval uitwisselingen tot stand te brengen met belanghebbenden uit het bedrijfsleven, de academische wereld en het maatschappelijk middenveld, zowel in de EU als daarbuiten, om mogelijkheden in kaart te brengen die aansluiten bij de politieke, economische en geostrategische doelstellingen van de EU in derde landen, en tegelijkertijd inzicht te krijgen in de verschillende uitgangspunten voor digitalisering en het gebruik van technologieën in de hele wereld;
- het veilig, vrij en vertrouwelijk verkeer van gegevens te bevorderen, met inachtneming van onder andere uitzonderingen voor legitieme doelstellingen van overheidsbeleid en met volledige eerbiediging van gegevensbescherming en privacy, het wereldwijde bereik van Europese bedrijven te ondersteunen en Europese voorbeelden van ethische benaderingen van gegevensgebruik te bevorderen, aangezien een verantwoord gebruik van gegevens door bedrijven en overheden de basis vormt voor de ontwikkeling van betrouwbare en verantwoordelijke digitale ecosystemen;
- bij te dragen aan de transitie naar een duurzame toekomst door innovatieve Europese digitale oplossingen die een klimaatneutrale economie kunnen helpen verwezenlijken te bevorderen;
- het vermogen van de EU, de lidstaten en de partners om risico's, kwetsbaarheden en kritieke afhankelijkheden met betrekking tot opkomende en fundamentele technologieën te evalueren en aan te pakken, te helpen versterken, en de EU veerkrachtiger te maken door de veerkracht van onze partners te versterken;
- de EU beter in staat te stellen om wereldwijde digitale regelgevende activiteiten, internationale gegevensstromen en de gegevensbescherming van de EU-burgers, patronen van digitale handel, partnerschappen tussen derde landen en de gevolgen daarvan voor het mededingingskader op de wereldwijde markt voor digitale technologieën en diensten te monitoren.

7. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger, de Commissie en de lidstaten samen te zorgen voor complementariteit en samenhang tussen de interne en externe initiatieven van de EU en de lidstaten op het gebied van digitaal beleid, en voor doeltreffend optreden. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie ook om de belangrijke lopende en toekomstige internationale ontwikkelingen die van belang zijn voor de digitale diplomatie en de cyberdiplomatie van de EU te volgen, en merkt hierbij op dat de lidstaten, onder meer via de relevante Raadsorganen, het netwerk voor digitale diplomatie en het cyberambassadeursnetwerk, een belangrijke rol spelen bij het sturen en monitoren van de uitvoering ervan.
8. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie om, met volledige betrokkenheid van de lidstaten, op basis van op maat gesneden benaderingen coalities tot stand te brengen en de samenwerking te versterken in en met het VN-systeem, de G7, de OVSE, de OESO, de WTO, de NAVO, de Raad van Europa en andere multilaterale fora, indien passend, waaronder organisaties met meerdere belanghebbenden, en met name in normalisatie-instellingen, aangezien coherente en geharmoniseerde Europese normen invloedrijk kunnen zijn.
9. De Raad neemt in dit verband nota van het toenemende belang van EU-coördinatie bij verkiezingen en benoemingen voor functies in de VN en andere relevante multilaterale organen, met inachtneming van de nationale bevoegdheden van de lidstaten, en steunt de inspanningen van de EU om, samen met gelijkgestemde partners, haar doelstellingen te bevorderen.

10. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie om, met volledige betrokkenheid van de lidstaten, te blijven ijveren voor de universele mensenrechten en de fundamentele vrijheden en te blijven streven naar overeenstemming met de partners in het VN-systeem, en met name in de Mensenrechtenraad, de Derde Commissie van de AVVN, het proces rond het verslag "Our Common Agenda" van de secretaris-generaal van de VN, alsmede de routekaart voor digitale samenwerking van de secretaris-generaal van de VN, in het kader waarvan de EU aanzienlijk moet bijdragen aan de voorbereiding van een mondiaal digitaal pact en moet samenwerken met de gezant van de VN voor technologie.

11. De Raad spreekt zijn steun uit voor ambitieuze partnerschappen op het gebied van externe digitale aangelegenheden, en onderstreept het belang van de bilaterale, regionale en multilaterale initiatieven en initiatieven met meerdere belanghebbenden van de EU op digitaal gebied, met name de Handels- en Technologieraad EU-VS, het digitaal partnerschap met Japan, de toekomstige digitale partnerschappen met de Republiek Korea en Singapore, de Handels- en Technologieraad EU-India, de digitale agenda voor de Westelijke Balkan, het EU4Digital-initiatief van het Oostelijk Partnerschap, de gezamenlijke toezegging voor digitale transformatie in de gezamenlijke visie EU-Afrika voor 2030, het strategisch partnerschap met de Golf en de nieuwe agenda voor het Middellandse Zeegebied, de gezamenlijke verklaring van de EU en de Indo-Pacifische landen over privacy en de bescherming van digitale gegevens, de komende digitale alliantie EU-LAC en de bepalingen inzake digitale handel in bestaande handelsovereenkomsten van de EU. De Raad verzoekt de Commissie en de hoge vertegenwoordiger te zorgen voor een doeltreffende coördinatie met de lidstaten, zodat deze fora en instrumenten ten volle worden benut.

12. De Raad moedigt de Commissie en de hoge vertegenwoordiger aan aanvullende initiatieven te onderzoeken om de zichtbaarheid van de EU wereldwijd te vergroten door lering te trekken uit de beste praktijken van de lidstaten.

13. De Raad steunt de invoering van pakketten voor de digitale economie die investeringen in digitale infrastructuur, capaciteitsopbouw en de strategische bevordering van technologische oplossingen en convergentie van regelgeving en normen combineren en de democratische waarden en de mensenrechten eerbiedigen, ook als onderdeel van de uitvoering van de Global Gateway-strategie. De Raad verzoekt de lidstaten en de Commissie na te gaan welke mogelijke bijdragen aan dergelijke pakketten in het kader van een Team-Europa-aanpak kunnen worden geleverd, en om in voorkomend geval het resultaat van dialogen met derde landen, het maatschappelijk middenveld, technologiebedrijven en andere relevante actoren hierin mee te nemen.
14. De Raad roept op tot blijvende dialoog en samenwerking met de privésector, met inbegrip van onlineplatforms, en het maatschappelijk middenveld teneinde samen oplossingen te ontwikkelen om uitdagingen op het gebied van digitale technologieën en platforms aan te pakken en misbruik ervan tegen te gaan.
15. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie gebruik te maken van een wereldwijd technologiepanel om input van meerdere belanghebbenden te verzamelen voor de ontwikkeling van de digitale diplomatie van de EU.
16. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie nieuwe en innovatieve digitaliseringsinstrumenten van de Europese Unie te bevorderen, zoals technologieën, normen of datasets die in het kader van EU-programma's zijn ontwikkeld, met inbegrip van de wereldwijde dekkingsgegevens die via het EU-ruimtevaartprogramma worden verzameld.

17. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie voort te bouwen op de consensus met gelijkgestemde partners om de democratie, de universele mensenrechten en de op regels gebaseerde orde in een steeds meer gedigitaliseerde wereld beter te beschermen en te bevorderen, in overeenstemming met de Europese Verklaring over digitale rechten en beginselen voor het digitale decennium, zodra deze is aangenomen. De Raad is voorts ingenomen met de Verklaring van Tallinn inzake e-overheid, de Verklaring van Berlijn over een digitale samenleving en een op waarden gebaseerde digitale overheid en de Verklaring van Lissabon over een digitale democratie met een doel. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger, de Commissie en de lidstaten deze onderling ondersteunende verklaringen internationaal te bevorderen en ze sterker te integreren in het externe optreden van de EU, mede rekening houdend met de Verklaring betreffende de toekomst van het internet.
18. De Raad benadrukt het belang om online dezelfde rechten laten te gelden als offline. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger, de Commissie en de lidstaten te ijveren voor een op mensenrechten gebaseerde benadering van de gehele levenscyclus van digitale technologieën – met inbegrip van ontwerp, ontwikkeling, uitrol en gebruik – als onderdeel van een samenhangend geformuleerde, mensgerichte visie van de EU op de digitale transformatie, en aldus bij te dragen tot de zichtbaarheid van de EU als cruciale speler op dit gebied, ook bij de vaststelling van internationale normen.

19. In overeenstemming met het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie verzoekt de Raad de hoge vertegenwoordiger, de Commissie en de lidstaten de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, met inbegrip van de vrijheid van meningsuiting, en de rechtsstaat in de digitale omgeving overal ter wereld te blijven bevorderen en beschermen, met name door digitale geletterdheid te bevorderen en de digitale genderkloof te dichten. Hiervoor moeten relevante instrumenten en financiering ter bestrijding van internetafsluitingen, willekeurig of lukraak digitaal toezicht en gegevensbewaring worden ingezet, naast een gecoördineerd beleid ter bevordering van de mensenrechten online, bijvoorbeeld door middel van mensenrechten-dialogen, om mensenrechtenactivisten en het maatschappelijk middenveld online te beschermen en de ruimte voor het maatschappelijk middenveld uit te breiden. Via publieks-diplomatie moet zichtbaarheid worden gegeven aan de voordelen van een verantwoord gebruik van nieuwe technologieën voor, en het effect ervan op, de democratie en de mensenrechten en aan de rol ervan bij het documenteren van mensenrechtenschendingen.
20. De Raad prijst de lopende inspanningen om digitalisering en gegevensuitwisseling ten behoeve van duurzaamheid en de SDG's te bevorderen, en verzoekt de Commissie en de hoge vertegenwoordiger het delen van gestandaardiseerde digitale gegevens met betrekking tot de duurzaamheid van bedrijven en producten te bevorderen.
21. De Raad is bezorgd over de toenemende omvang en complexiteit van desinformatie en buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging in de digitale ruimte, die het vertrouwen van het publiek in democratische processen en instellingen kunnen uithollen, overheids-initiatieven kunnen ondermijnen, stereotypen kunnen versterken en kunnen aanzetten tot discriminatie, vreemdelingenhaat, onverdraagzaamheid en geweld. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger, de Commissie en de lidstaten desinformatie en buitenlandse informatie-manipulatie en inmenging aan te pakken en tegelijkertijd te zorgen voor een open, vrij, wereldwijd, stabiel en veilig internet, met volledige eerbiediging van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat.

22. De Raad herhaalt zijn steun voor het EU-netwerk voor digitale diplomatie, zoals vermeld in de conclusies van de Raad van 17 november 2020. De Raad roept op om het netwerk te versterken als platform voor coördinatie, bespreking en uitwisseling van informatie en beste praktijken tussen de EU-lidstaten over kwesties in verband met de digitale diplomatie, en om de coördinatie van het netwerk met het EU-cyberambassadeursnetwerk verder te versterken.
23. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie, met de nauwe betrokkenheid van de lidstaten, te blijven samenwerken met partnerorganisaties in het kader van de VN-Verklaring inzake de beginselen voor internationale verkiezingswaarneming en met hen de richtsnoeren voor verkiezingswaarnemingsmissies verder te ontwikkelen met het oog op het analyseren van sociale media en onlinedebatten tijdens verkiezingscampagnes. De Raad roept op om bij alle verkiezingswaarnemingsmissies van de EU systematisch een methode voor waarneming van onlineverkiezingscampagnes toe te passen. De EU moet zich bij haar electorale steun ook laten leiden door de nieuwe digitale technologieën.
24. De Raad is ermee ingenomen dat weldra een EU-kantoor in San Francisco wordt geopend om de trans-Atlantische samenwerking op het gebied van de digitale agenda te versterken, de daarmee verband houdende doelstellingen van de Handels- en Technologieraad EU-VS te verwezenlijken en contacten te leggen met autoriteiten en belanghebbenden ter plaatse, teneinde bij te dragen tot een succesvolle, duurzame en mensgerichte digitale transformatie waarbij de mensenrechten worden geëerbiedigd in overeenstemming met de gedeelde waarden en democratische systemen van de EU en de VS.

25. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie ten volle, systematisch en op gecoördineerde wijze gebruik te maken van het netwerk van EU-delegaties en vertegenwoordigingen van de lidstaten om samen te werken met derde landen, internationale organisaties en de gemeenschap van meerdere belanghebbenden, teneinde de EU-standpunten over te brengen en de rapportage over kwesties in verband met het technologiebeleid te versterken, en hierbij rekening te houden met het toenemende verband tussen de economische aspecten van nieuwe technologieën, desbetreffende kritieke technologische afhankelijkheden en de gevolgen daarvan voor de digitale soevereiniteit, de interne veiligheid en het buitenlands, veiligheids-, handels-, ontwikkelings- en defensiebeleid van Europa.
26. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie om samen met de lidstaten regionale hubs voor digitale diplomatie in belangrijke EU-delegaties te versterken. Deze hubs vormen een samenhangend, onderling versterkend geheel met het EU-cyberdiplomatie-netwerk, zoals beoogd in de conclusies van de Raad over de invoering van een cyberstrategie van de Europese Unie.
27. Aangezien moet worden gezorgd voor samenhang tussen alle digitale en cyberwerkstromen binnen het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, verzoekt de Raad de hoge vertegenwoordiger, de Commissie en de lidstaten de vermogens van de EU voor het analyseren van technologische en digitale beleidsontwikkelingen verder te ontwikkelen.
28. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger opleidingen op het gebied van digitale diplomatie te ontwikkelen voor diplomaten van de EU en de lidstaten om hun vaardigheden te verbeteren en tot een gemeenschappelijk begrip van technologie in de geopolitiek te komen, en ervoor te zorgen dat de Europese diplomatie klaar is voor het digitale tijdperk.

29. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie ervoor te zorgen dat de lidstaten nauw betrokken worden bij de digitale diplomatie en regelmatig aan de Raad verslag blijven uitbrengen over de uitvoering ervan, en het wereldwijde effect van digitale technologieën op de democratie, de universele mensenrechten en de op regels gebaseerde internationale orde te beoordelen.
30. De Raad zal in de zomer van 2023 op deze kwestie terugkomen en regelmatig de balans opmaken van de vorderingen.
